

Тэтгэвэр авах дундаж хугацааны
илэрхийлэл тооцох зөвлөмж

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

1.1. Тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийн нэрийн дансны тухай хуулийн дагуу тэтгэвэр тогтоолгох даатгуулагчийн тэтгэвэр авах дундаж хугацааны илэрхийллийг тооцоход энэхүү зөвлөмжийг баримтална.

Хоёр. Тэтгэвэр авах дундаж хугацааны илэрхийллийг
тооцоход ашиглах мэдээлэл

2.1. Тэтгэвэр авах дундаж хугацааны илэрхийлэл тооцоход дараах мэдээллийг ашиглана. Үүнд:

2.1.1. Нийгмийн даатгалын сангаас тэтгэвэр авагч /төрсөн он, тэтгэвэр авсан он/-ийн мэдээлэл.

$$A = \begin{pmatrix} A_{11} & \cdots & A_{1m} \\ \vdots & \ddots & \vdots \\ A_{n1} & \cdots & A_{nm} \end{pmatrix}$$

Тайлбар:

n-нас /тухайн жилд эрэгтэй-55, эмэгтэй-50 наснаас дээш тэтгэвэр авагчид/

m-он /сүүлийн 10 жил/

2.1.2. Нийгмийн даатгалын сангаас тэтгэвэр авч байгаад нас барсан тэтгэвэр авагч /төрсөн он, нас барсан он/-ийн мэдээлэл.

$$B = \begin{pmatrix} B_{11} & \cdots & B_{1m} \\ \vdots & \ddots & \vdots \\ B_{n1} & \cdots & B_{nm} \end{pmatrix}$$

Тайлбар:

n-нас /тухайн жилд эрэгтэй-55, эмэгтэй-50 наснаас дээших тэтгэвэр авагчид/

m-нас барсан он /сүүлийн 10 жил/

2.1.3. Нийгмийн даатгалын сангаас тэтгэвэр авагч, даатгуулагч /тоо, насны ангиллаар/-ийн мэдээлэл.

$$E = \begin{pmatrix} E_1 \\ \cdots \\ E_n \end{pmatrix}$$

Тайлбар:

n- нас /тухайн жилд эрэгтэй-55, эмэгтэй-50/

Гурав. Тэтгэвэр авах дундаж хугацааны илэрхийлэл
тооцоолох аргачлал

3.1. Эдгээр зөвлөмжийн 2.1-д дурдсан мэдээллийг ашиглан тэтгэвэр авах дундаж хугацааны илэрхийллийг дараах байдлаар тооцоолно. Үүнд:

3.1.1. Энэ зөвлөмжийн 2.2.1, 2.2.2-д дурдсан өгөгдлөөс тэтгэвэр авагчид тухайн онд хэдэн насандаа нас барж байгаа хувийг дараах байдлаар гаргана.

$$C = \begin{pmatrix} \frac{B_{11}}{A_{11}} & \dots & \frac{B_{1m}}{A_{1m}} \\ \vdots & \ddots & \vdots \\ \frac{B_{n1}}{A_{n1}} & \dots & \frac{B_{nm}}{A_{nm}} \end{pmatrix}$$

Тайлбар:

-Тэтгэвэр авагчийн нас тус бүрээр сүүлийн 10 жилийн нас баралтын тархалтыг харьцааг харуулна.

3.1.2. Энэхүү зөвлөмжийн 3.1.1-д тооцсон үр дүнгээс сүүлийн 10 жилд тэтгэвэр авагч хэдэн насанд ямар харьцаатай нас барж байгааг дараах байдлаар тооцоолон гаргана.

$$D = \begin{pmatrix} \frac{C_{11} + \dots + C_{1m}}{m} \\ \dots \\ \frac{C_{n1} + \dots + C_{nm}}{m} \end{pmatrix}$$

Тайлбар:

-Сүүлийн 10 жилд нас тус бүр дээр арифметик дунджаар ямар харьцаатай нас барж байгааг харуулна.

3.1.3. Энэхүү зөвлөмжийн 3.1.2-д заасны дагуу тооцоолон гаргасан үр дүнгээс нас тус бүрт нас барах магадлалын хувийг дараах байдлаар тархаана.

$$H = \begin{pmatrix} \frac{D_{11}}{\sum_1^n D_{n1}} \\ \dots \\ \frac{D_{n1}}{\sum_1^n D_{n1}} \end{pmatrix} * 100\%$$

Тайлбар:

Нас тус бүрт дээр нас барах магадлалыг хувийг ашиглан нас баралтыг таамаглана.

3.1.4. Тухайн онд нас барах тэтгэвэр авагчийн тооны магадлалыг дараах байдлаар гаргана.

$$K_{1+l} = \left(\begin{pmatrix} E_{1+l} \\ \dots \\ E_{n+l} \end{pmatrix} - \sum_0^l K_l \right) * H$$

Тайлбар:

$$K_0 = 0$$

$$L-(0, \infty)$$

(∞ - энэ нь хэдэн жилийн таамаг гаргах гэж байгаагаас хамааран хязгаарыг тогтооно.)

3.1.5. Он тус бүрт нас барж байгаа иргэдийн дундаж наслалтын тооцооллыг дараах байдлаар гаргана.

$$G_{1+l} = \frac{\sum_0^n \text{Нас} * K_{1+l}}{\sum_0^n k_n}$$

Тайлбар:

Он тус бүр дээр нас барах тэтгэвэр авагчдын дундаж нас

Дөрөв. Тооцоолол хянах

4.1. Энэхүү зөвлөмжийг ашиглан тэтгэвэр авах дундаж хугацааны илэрхийлэл тооцоолсон үр дүнг Үндэсний статистикийн хороо хянана.

---oOo---